

WSPÓŁCZESNE ŹRÓDŁA INFORMACJI – EUROSTAT

Demokratyczne społeczeństwa nie mogą współcześnie poprawnie funkcjonować bez wiarygodnych i obiektywnych danych makroekonomicznych. Współczesne badania naukowe z obszaru życia społecznego i gospodarczego wymagają regularnego korzystania z baz danych. Roczniki statystyczne, dostępne w tradycyjnej formie książkowej stają się coraz mniej popularne, na rzecz baz danych dostępnych on-line, publikowanych przez agendy statystyczne. Dane tego typu pozwalają z jednej strony na przeprowadzanie w szerokim zakresie porównań pomiędzy krajami, regionami itd. Z drugiej strony dostępność ujednoliconych metodologicznie wieloletnich szeregów czasowych pozwala odnieść się do zmian w obszarze interesujących nas zagadnień socjoekonomicznych w ujęciu dynamicznym. Duże znaczenie ma także bezpośredni i szybki dostęp do najnowszych uaktualnień tego typu informacji.

W przygotowanym opracowaniu zostanie zaprezentowana baza danych udostępniania przez Eurostat, agendę statystyczną funkcjonującą w ramach Unii Europejskiej. Szczególny nacisk zostanie położony na charakterystykę zasobów publikowanych w ramach tej agendy i dostępnych on-line.

Zarys historyczny

Agencja Eurostat została powołana w 1953 r. Funkcjonuje ona zatem w ramach Wspólnot Europejskich od początku ich istnienia. Główną przesłanką do jej powołania było przygotowywanie wiarygodnych opracowań statystycznych niezbędnych do poprawnego funkcjonowania i oceny efektów działań instytucji europejskich. W rezulta-

cie agenda ta dysponuje danymi dotyczącymi społeczeństwa i szeroko rozumianego życia społecznego, funkcjonowania państwa, gospodarki, sektora edukacji czy ochrony zdrowia. W obszarze zainteresowań Eurostatu są wymienione zagadnienia dotyczące poszczególnych państw członkowskich UE, bezpośrednio z nią sąsiadujących bądź ubiegających się o status członka UE. W wielu zestawieniach uwzględnione zostały także wielkości dotyczące USA. Z tego względu długość szeregów czasowych dostępnych dla poszczególnych krajów jest różna i uzależniona od okresu jego funkcjonowania w ramach Unii Europejskiej, ale co najważniejsze dla potencjalnego użytkownika tych danych – są one ujednolicone metodologicznie.

Zadania i znaczenie Eurostatu dla samych instytucji europejskich zmieniają się. Dziś misją tej agendy jest bycie liderem w dostarczaniu wysokiej jakości danych statystycznych dotyczących Europy. Wydaje się, że w obecnej sytuacji gospodarczej Unii Europejskiej zadania związane z dostarczeniem wiarygodnych i aktualnych danych statystycznych dotyczących Europejskiego Systemu Walutowego i państw członkowskich stają się jednym z najważniejszych zadań Eurostatu.

Oferta

Strona internetowa Eurostatu jest dostępna w języku angielskim, niemieckim i francuskim. Ma w swej strukturze pięć podstawowych zakładek: strona domowa (Home), statystyki (Statistics), publikacje (Publications), o Eurostacie (About Eurostat) oraz pomoc dla użytkownika (User support).

Na stronie domowej Eurostatu można znaleźć bezpośrednie linki do najświeższych i najbardziej użytecznych informacji. Znajduje się na niej również bezpośrednie połączenie z bazą statystyczną (Statistics Database).

Zakładka **Statistics** umożliwi użytkownikowi dostęp do danych, których poszukiwanie ułatwia przejrzysta struktura danych. Główne katalogi w tej strukturze to wskaźniki opisujące politykę UE (EU Policy Indicators) oraz dane pogrupowane wg kategorii (Statistics by theme). Główne kategorie danych to: statystyki ogólne i regionalne, ekonomia i finanse, populacja i warunki socjalne, przemysł, handel i usługi, rolnictwo i rybołówstwo, handel międzynarodowy, handel, środowisko i energia oraz nauka i technologia. Wśród wskaźników polityki UE można natomiast znaleźć dane i ich charakterystykę w obszarze polityki zrównoważonego rozwoju, polityki zatrudnienia i polityki socjalnej, strategii Europa 2020, wskaźniki opisujące proces globalizacji.

Wiele przydatnych informacji znajdziemy także w zakładkach umieszczonych w lewej kolumnie tej strony. Można tu wymienić m.in. przejście do bazy danych (Browse/Search Database, Statistics by theme, Statistics A-Z), dostęp do mikro danych (Access to microdata) czy zakładka umożliwiająca skorzystanie z map (GISCO: Geographical Information and maps). Duże możliwości daje także zakładka Metadata, gdzie znaleźć można definicje, klasyfikacje, glosariusze metodologie itp.

Bardzo bogaty zasób przydatnych informacji można znaleźć w zakładce **Publications**. Zostały tam umieszczone wszystkie publikacje Eurostatu ułożone według tematów. Bogaty zasób roczników statystycznych i opracowań statystycznych można bezpłatnie pobrać bezpośrednio ze strony lub skorzystać z usługi przesłania na skrzynkę pocztową. Istnieje także możliwość zamówienia tych pozycji w formie wydrukowanej w księgarni (EU Bookshop).

W kolejnej zakładce **About Eurostat** można znaleźć podstawowe informacje o pracy Eurostatu jako organizacji i jej aktywności: grantach, projektach czy organizowanych konferencjach. Można tam znaleźć informacje o Europejskim Systemie Statystycznym oraz współpracy międzynarodowej tej organizacji.

Serwis on-line Eurostatu można uznać za jeden z lepiej przystosowanych do potrzeb potencjalnych użytkowników. W zakładce **User support** oprócz standardowej możliwości skorzystania z wglądu do katalogu najczęściej zadawanych pytań można znaleźć na stronie domowej opcję demonstracyjnego korzystania z bazy danych. Natomiast po zalogowaniu można dostać się na stronę Europejskiego Centrum Statystycznego pomocy użytkownikom, gdzie w języku narodowym można zadawać pytania dotyczące korzystania z narzędzi pobierania danych, dostępności danych i publikacji, dotyczące samych danych i metodologii, problemów technicznych lub innych spraw.

Tryb postępowania

Bezpośredni link do bazy danych (Statistics Database) znajdziemy zarówno na stronie domowej, jak i w zakładce Statistics. Zanim jednak do niej sięgniemy może warto zapoznać się z linkami umożliwiającymi dostęp do najbardziej popularnych danych zestawionych w tabelach, wybranych statystyk czy statystyk ostatnio dodanych (Most popular database tables, Selected Statistics, Latest news releases). Wszystkie te odnośniki znajdziemy na stronie domowej.

Pełna baza danych została skonstruowana w formie złożonego drzewka, zawierającego bazę danych według tematów (Database by themes). W ten sam sposób ustrukturyzowano gotowe tabele według tematów (Tables by themes). Baza zawiera także tabele dotyczące polityki Unii Europejskiej (Tables on EU policy). Wyszukanie danych można zatem przeprowadzić w dwojaki sposób: korzystając z gotowych zestawień w poszczególnych tematach albo tworząc takie zestawienie poprzez dobór poszczególnych kategorii szczegółowych. W pierwszym przypadku istnieje możliwość odczytu danych w formie tabeli i przedstawienia ich na mapie lub wykresie, a także ich zapisu w formie pliku typu XLS, HTML, XML lub TSV. Dane można także spakować i wysłać bezpośrednio na skrzynkę mailową. W przypadku tworzenia zestawień poprzez dobór poszczególnych kategorii szczegółowych użytkownik ma dodatkowo możliwość doboru dostępnych kryteriów opisujących dane (wiek, płeć, rok, region...), a na etapie odczytu danych może wskazać, które kryteria mają być przedstawione w wierszach, a które w kolumnach tworzonej przez niego tabeli danych. Na każdym etapie pracy istnieje możliwość zapoznania się z opisem metodologicznym danych.

Bardzo ważną kwestią dla użytkownika jest również fakt, że korzystanie z danych jest bezpłatne. Sytuacja ta ma miejsce od 2003 r., kiedy upubliczniono pewne nieprawidłowości finansowe związane z funkcjonowaniem Agendy Eurostat (patrz np. *Q and A: Eurostat scandal*, „BBC News”, 27 III 2003). Adres strony: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

Lucyna Błażejczyk-Majka
Zakład Historii Gospodarczej Instytutu Historii
Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu